

โรงเรียนกันตังพิทยากร

คุณธรรมกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

อำเภอกันตัง ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันงดงามแห่งหนึ่งของภาคใต้ และยังเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญของจังหวัดตรัง ทำให้มีนักท่องเที่ยวจากทั่วทุกมุมโลกเข้ามาเยี่ยมชมอำเภอกันตังเป็นจำนวนมาก ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้อำนวยการยูภา พรเศรษฐี ผู้อำนวยการโรงเรียนกันตังพิทยากร นำพาคณะครูและนักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมไปกับการบำเพ็ญคุณธรรมในตัวนักเรียนให้จงกาม

“ปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนที่มีเยอะขึ้นเรื่อยๆ นั้น ทำให้ทัศนียภาพที่สวยงามของแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอของเรา มันกลายเป็นไม่น่าดู เลยมีความคิดว่าอยากจะปลูกฝังจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กๆ โดยเริ่มจากโรงเรียนก่อน แล้วขยายไปในชุมชน พอดีมีโครงการ ‘ลดเมืองร้อน ด้วยมือเรา’ เข้ามา ก็เลยเข้าร่วมกิจกรรม เป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความเปลี่ยนแปลง...” ผู้อำนวยการยูภาเล่า

กันตังพิทยากร ลดเมืองร้อนด้วยมือเรา

โครงการลดเมืองร้อน ด้วยมือเรา เป็นกิจกรรมที่บริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด และมูลนิธิสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่องมา นับตั้งแต่ปี 2548 เพื่อสร้างความตระหนักต่อปัญหาโลกร้อน และกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนและเยาวชน ในการร่วมดำเนินกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและร่วมรักษาสภาพภูมิอากาศเพื่อคนรุ่นปัจจุบันและรุ่นต่อไป

ในปีที่ 12 ของการจัดโครงการ โรงเรียนกันตังพิทยากรได้รับรางวัลชนะเลิศประเภทโรงเรียน โดยมีการบริหารจัดการการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การลดภาวะโลกร้อนอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกิจกรรมต่างๆ 5 ด้าน ได้แก่ การลดขยะ, การลดใช้ไฟฟ้าและพลังงาน, การเดินทางอย่างยั่งยืน, การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการอนุรักษ์น้ำ

ลดเมืองร้อนด้วยการลดขยะ

ทุกๆ เช้า ก่อนเข้าแถวเคารพธงชาตินักเรียนทุกชั้นเรียนทั้ง 46 ห้อง และครูที่ปรึกษาแต่ละห้อง จะเข้าประจำพื้นที่ที่แบ่งไว้ 46 โซน เพื่อช่วยกันเก็บขยะ ทำความสะอาด และมีการจัดการขยะอย่างครบวงจร โดยใช้หลัก 3Rs คือ

Reduce หรือการลดการใช้ มีการรณรงค์ให้ปรับเปลี่ยนบรรจุภัณฑ์ใส่อาหารในโรงอาหาร จากเดิมที่เป็นถุงพลาสติกก็เปลี่ยนมาใช้จานแทน และยังรณรงค์ให้นักเรียนรับประทานอาหารให้หมดเพื่อลดปริมาณเศษอาหารเหลือทิ้ง ในกิจกรรม “กินอาหารให้หมด ลดโลกร้อน” อีกทั้งยังนำระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Office มาใช้ในการรับส่งเอกสารทางราชการ เพื่อลดปริมาณการใช้กระดาษอีกด้วย

ส่วนกระดาษหน้าเดียวที่ใช้แล้วจะเข้าสู่กระบวนการ **Reuse** หรือการใช้ซ้ำ เพื่อนำไปใช้ให้ครบทั้งสองหน้า มีการนำเศษภาชนะมาใช้ปลูกต้นไม้ และการประดิษฐ์ชุดนาฏศิลป์สร้างสรรค์จากเศษวัสดุ รวมถึงกิจกรรมประดิษฐ์สิ่งของจากเศษวัสดุ เช่น ดอกไม้จากหลอด ดอกไม้จากกระดาษ ดอกไม้จากถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม กรอบรูปจากกระดาษแข็งจากเศษกระดาษ กระเป๋ากจากไวน์ลที่ใช้แล้ว เป็นต้น

สำหรับขยะประเภทเศษใบไม้และเศษอาหารที่ย่อยสลายได้ เด็กๆ จะนำไปเข้ากระบวนการ **Recycle** หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ โดยนำไปหมักเป็นปุ๋ยชีวภาพ ใช้บำรุงต้นไม้และผักสวนครัวในโรงเรียน ส่วนกระดาษที่ใช้แล้วทั้งสองหน้าก็นำไปสร้างสรรค์งานศิลปะ เปเปอร์มาเช่ เป็นต้น

นอกจากนักเรียนจะได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการลดขยะในโรงเรียนแล้วยังขยายออกสู่ชุมชนรอบโรงเรียน ผู้อำนวยการยุภา เล่าว่า “เด็กๆ พวกกันไปสำรวจในชุมชนรอบๆ โรงเรียนด้วย ซึ่งในชุมชนเรามีต้นจากขึ้นอยู่เยอะมาก ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะตัดยอดจากเอาไปใช้ประโยชน์ แต่จะมีส่วนใบที่เหลือทิ้งเป็นขยะ เด็กๆ ก็เกิดไอเดียขึ้นมาว่าน่าจะเอามารีไซเคิลได้เลยทำเป็นกระดาสาจากใบจาก แล้วก็เอามาประดิษฐ์เป็นดอกไม้ต่างๆ ซึ่งเด็กๆ ก็ทำกันได้สวยงามเวลามีแขกมาเยี่ยมชมโรงเรียน เราก็จะเอาดอกไม้เหล่านี้มาประดับตกแต่ง ไม่ต้องซื้อดอกไม้สดเลย และเรายังนำมาทำเป็นดอกไม้จันทน์ เพื่อใช้ในพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพในหลวงรัชกาลที่ 9 อีกด้วย

เป้าหมายของเราก็คือ เด็กๆ เขาได้เรียนรู้ แล้วนำไปขยายต่อให้กับชุมชนนอกจากจะทำให้ชุมชนเราสะอาดแล้ว ยังเพิ่มรายได้ให้กับชุมชนด้วย ซึ่งทุกๆ เรื่องที่เราปลูกฝังให้กับเด็กๆ ในโรงเรียนก็จะให้เขานำกลับไปใช้ที่บ้าน อย่างการรณรงค์ให้ประหยัดพลังงานไฟฟ้า นักเรียนทำสติ๊กเกอร์รณรงค์ลดการใช้ไฟฟ้าไปติดไว้ตามห้องเรียน มีมาตรการการใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าร่วมกัน เช่น ถอดปลั๊กทันทีเมื่อเลิกใช้ มีเวลาที่เปิด-ปิดเครื่องปรับอากาศ พอทุกคนปฏิบัติตามก็

เห็นผล ค่าไฟของโรงเรียนลดลง จากนั้นเด็กๆ ก็เอาวิธีการเหล่านี้ไปใช้ที่บ้าน เขาจะแข่งกันกันว่าบ้านของใครจะสามารถลดค่าไฟได้มากกว่ากัน เอาบิลล์ค่าไฟมาดูกันเลยอย่างนี้เป็นต้น”

ปลูกฝังคุณธรรมผ่านกิจกรรมการอนุรักษ์

ความสำเร็จของโครงการกันตังพิทยากรลดเมืองร้อนด้วยมือเรา เกิดจากการผลักดันและให้ความสำคัญของคณะผู้บริหาร มีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน คณะครูและนักเรียน รวมถึงบุคลากรทุกคนในโรงเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี อีกทั้งมีหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเห็นถึงความ

สำคัญและให้ความร่วมมือ เข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ความร่วมมือร่วมใจของคณะครูและ
นักเรียนโรงเรียนกันตังพิทยากรที่เกิดขึ้นนั้น
เป็นเพราะทุกคนได้เล็งเห็นคุณค่าและความ
สำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง
ซึ่งนอกจากจะเกิดความตระหนักและสำนึก
รักในแผ่นดินถิ่นเกิดแล้ว การทำกิจกรรม
การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่างๆ
ยังเป็นการปลูกฝังคุณธรรมขั้นพื้นฐานให้กับ
เด็กนักเรียนอีกด้วย

“คุณธรรมที่เราเน้นในโครงการนี้ ซึ่ง
เด็กๆ จะได้เรียนรู้ผ่านการลงมือทำด้วยตัวเอง
มีอย่างน้อย 6 ประการ คือ **ซื่อสัตย์ มีวินัย
จิตอาสา พอเพียง รับผิดชอบ และสามัคคี**
ยกตัวอย่างเรื่องการแบ่งโซนทำความสะอาด
ในโรงเรียน เด็กๆ เขาจะได้ฝึกความรับผิดชอบต่อ
ความมีวินัย และความสามัคคี ทุกคนจะต้อง
ช่วยกันทำ หรืออย่างการลดขยะโดยใช้หลัก
Reduce Reuse Recycle ก็เป็นการฝึก
ความพอเพียงอย่างชัดเจน การปลูกต้นไม้เพิ่ม
พื้นที่สีเขียวทั้งในโรงเรียนและในชุมชน ซึ่งเรา

ทำกันเป็นประจำ เช่น การพากันไปปลูกป่า
ชายเลน ปลูกหญ้าทะเล ก็เป็นการฝึก
จิตอาสาให้กับนักเรียน

ความเปลี่ยนแปลงในตัวนักเรียนที่
เห็นได้ชัดก็คือ พวกเขามีความรับผิดชอบต่อ
หน้าที่ มีวินัย โดยเฉพาะเรื่องของการรักษา
ความสะอาด เรียกได้ว่าในโรงเรียนแทบไม่มี
ขยะเลย ที่สำคัญคือมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์
สิ่งแวดล้อม เวลาที่เรามอบหมายให้พวกเขา
ทำกิจกรรมอะไรก็ตาม เขาจะคิดก่อนว่าจะ
ใช้วัสดุอะไรที่ไม่ทำร้ายธรรมชาติและไม่สิ้น
เปลือง นั่นหมายความว่าเรามีความพอเพียง
และมีจิตใจที่นึกถึงส่วนรวม นึกถึงผู้อื่น”
ผู้อำนวยการยุภากล่าว

การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับ
เด็กและเยาวชนผ่านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกันตังพิทยากร
เปรียบเสมือนการบ่มเพาะต้นกล้าที่มีหัวใจ
อันงดงาม เพื่อวันหนึ่งข้างหน้าต้นกล้าเหล่านี้
นี้จะเติบโตเป็นต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา เป็นที่
พึ่งพิงให้กับชุมชนและโลกใบนี้...